

skal den overlade det til ham selv? Gaaer man ud fra den Tanke, at Vandmanden engang er kommen saavidt, at han kan begribe, hvorledes han skal bestyre sin Eiendom for at bringe det meest Mulige ud af den, maa samme gjælde om Hesteopdrætningen, det kan ikke feile. Naar der er talt om, at Hensynet til at skaffe Armeen gode Heste var det, som skulde gjøre sig gjældende ved Behandlingen af denne Lov, saa gjør det mig ondt, at det ærede Medlem fra Odense (E. Petersen) hælder til denne Mening; jeg skal, da vi dog ere komne her, for saavidt mulig at bringe en Mening med om hver foreliggende Sag og tillige frit og uforbeholdent udtale denne Mening, naar det iøvrigt steer paa en besteden Maade, ganske ligesom frem udtale, at det er den almindelige Mening, at mange Gange dygtigere Heste end dem, der blive antagne som Remonteheste, gaae hjemme; hører man ikke idelig og idelig, at Folk, som have saadanne Heste, som de have tænkt paa at møde med for Remontecommissionen, ikke gjøre det, fordi de ere aldeles overbeviste om, at naar de ikke kunne faae den eller den Hestehandler til at fremsille dem, saa blive de casserede; det være nu sagt uden Forkleinselse for Nogen, men det er en Sandhed, at man hører det idelig og idelig. Jeg holder mig overbevist om, at der gaaer det dobbelte Antal af brugbare Heste i Danmark end det, som Armeen har Brug for, uden at man ændser, at de ere paa Pladsen; men de ere der, de ere tilstede, og jeg holder mig ligesaa overbevist om, at dersom der ingen Stutterivæsen, ingen Præmieuddeling var, saa vilde det fornødne Antal findes alligevel; hvad seer man f. Ex. ved Sessionerne ikke alene med Hensyn til Hestene, men ogsaa med Hensyn til Følkene; hører man ikke jevnlig, at Sessionen siger til en Mand, uden at han selv aner, at han feiler noget: Dig kunne vi ikke bruge; han havde albrig kunnet tænke, at han vilde blive casset som uduelig til Militærtjeneste, ja den Paagjældende havde ikke engang opdaget, at han havde nogenstomhelst Svagelighed. Ja, de Herrer kunne smile deraf, men det er Sandhed, og det skal undre mig, om ikke Mangfoldige i denne Sag kunne bekræfte denne Sandhed. Det er Betragtninger, som man vel ikke

udelukkende kan tillægge nogen Vægt, man kan ikke udelukkende bygge paa dem, det fordrer jeg ingenlunde, men naar det idelig og idelig fremhæves, at det tildeels er for at skaffe Armeen dygtige Heste, at vi skulle holde paa, at Staten skal holde sin Haand over Hesteproductionen i Danmark, saa siger jeg, at Betragtninger som de af mig fremsatte dog ikke aldeles kunne lades ude af Betragtning. Jeg holder mig fuldkommen overbevist om, at det Allerbedste, vi kunde gjøre, naar det iøvrigt var muligt, hvad det jo ikke er for Dieblisset, det var, at overlade saavel Hesteproductionen som enhver anden af Danmarks Productioner til den private Frembringelse og Industri. Naar det siges, at Stutterierne have gjort Nytte, saa benægter jeg det ingenlunde, men her er ikke Spørgsmaal om, hvorvidt Stutterierne have gjort Nytte; thi der som de slet ingen Nytte havde gjort, saa havde de jo gjort ubodelig Skade, saa havde de forarsaget uhyre Tab; men Spørgsmaalet er, om de have gjort en Nytte, der staaer i Forhold til det, de have kostet, og det betvivler jeg. Jeg troer, at den Nytte, de have gjort, er meget dyrt betalt; det er min Overbevisning, men jeg skal, som sagt, saavidt muligt rette min Afstemning efter den høitærede Ministers Ønske, om jeg saa maa sige, og jeg skal gjøre det i det Haab, at saavel den nuværende som de tilkommende Ministre ville vedkjende sig omtrent de samme Udtalelser, som vi have hørt idag fra den høitærede Minister, at Hensigten er at komme bort fra en gammel Indretning paa en successiv og befindig Maade, hvilket jo ikke kan skee ved et saadant Skridt som det, det ærede Medlem for Mariager (A. Hage) har foreslaaet; men jeg skal gjentage, at den samme Tanke, han har, har ogsaa jeg, kun er den Maade, hvorpaa vi ønske at praktisere den, lidt forskjellig. Han betragter det hele Stutterivæsen som fordærveligt, naar det udføres for Statskassens Regning; jeg gjør det Samme; men vi have det, og det er unegteligt, som den ærede Minister idag har udtalt, at det er noget ganske Andet at foretage Forandringer i et gammelt Samfund, en gammel Stat, end at grundlægge en ny. Det er en Sætning, som gjælder ikke alene om denne Sag, men næsten om enhver Lov, som vi have her til Behandling.